

Motion till riksdagen

1989/90:U416

av Ingela Mårtensson m.fl. (fp)

Flottbesök och kärnvapen

Mot.
1989/90
U416-422

Under 1980-talet har 239 utländska örlogsbesök ägt rum i Sverige. Detta framgår av en sammanställning som Greenpeace gjort efter genomgång av samtliga offentliga handlingar i tillståndsärenden mellan åren 1980 och 1989 på försvarsdepartementets registratörenhet samt centralarkiv. Av de 239 besöken har 209 gjorts av NATO-länder. Resterande har fördelat sig på följande stater: Finland (17), Indien (7), Brasilien (4), Östtyskland (1) och Polen (1). Antalet fartyg under denna period uppgick dock till 352, eftersom det ibland förekommer flera fartyg vid samma besök.

Av dessa fartyg finns 21 stycken listade i olika internationella publikationer som kärnvapenkapabla, vilket med stor sannolikhet innebär att de varit kärnvapenbestyckade, när de besökt svenska hamnar. NATO deklarerar öppet att deras fartyg är "fullt stridsberedda", när de lämnar sina hemmahamnar. Inget talar för att de skulle lasta av kärnvapnen vid besök, tvärtom har högt uppsatta personer inom NATO flera gånger bekräftat att så inte sker.

Trots detta hävdar den svenska regeringen, att den utgår från att besökarna respekterar vårt uttalade förbud mot kärnvapen på svenskt territorium. Kärnvapenstaterna håller envist fast vid sin policy att varken förneka eller bekräfta om man har kärnvapen ombord. Detta är en oacceptabel situation, som tydligt demonstrerar stormakternas arrogans och respektlösa hållning gentemot små stater.

Nils Öberg hävdar i artikeln "Utrikespolitik och örlogsfartyg" (TIDEN 10 1989) att denna situation strider mot en av säkerhetspolitikens grundprinciper, nämligen värnet av vår territoriella integritet. Öberg menar att "det är i första hand genom vårt handlande i vårt eget närområde som arbetet med att skapa trovärdighet kring den svenska säkerhetspolitiken börjar. Detta arbete måste bygga på principiella grunder, och för ett litet land finns få alternativ. Vi måste hävda respekten för folkrätten och kräva att internationella överenskommelser efterlevs. Utan gemensamma normer för hur stater skall uppträda mot varandra blir stormakterna allsmäktiga, och små stater har svårt att hävda sina egna intressen. Naturligtvis räcker därför inte principiella deklARATIONER i Genève och New York ett par gånger om året. De måste kopplas till ett faktiskt handlingsmönster, som tydligt illustrerar principernas konkreta betydelse och praktiska innebörd."

Det är dags för den svenska regeringen att gå från ord till handling! Rege-

ringen bör ta konsekvenserna av det svenska kärnvapenförbudet och från fall till fall själv avgöra om det finns anledning att misstänka att fartyg från kärnvapenmakter, som avser att besöka Sverige, medför kärnvapen eller ej. Sverige bör således följa Nya Zeelands exempel och införa en lag om förbud mot kärnvapen på det egna territoriet. I denna lag bör också utländska flottbesök regleras i överensstämmelse med vad som anförts ovan.

Mot. 1989/90
U416

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen hos regeringen begär förslag om en lag om förbud mot kärnvapen på svenskt territorium i överensstämmelse med denna motion.

Stockholm den 25 januari 1990

Ingela Mårtensson (fp)

Ylva Annerstedt (fp)

Charlotte Branting (fp)

Barbro Sandberg (fp)